

HÁJEK

říjen
2020

Naše noviny

OBSAH

■ Pozdrav

■ Kvíz

■ Program DSH

■ Zajímavosti

■ Literární dílna

■ Rozjímání

■ Povídka měsíce

■ Poradna pro vás

■ Zajímavosti

■ Info z domova

**Srdečně vítáme nové
obyvatele, kteří
nastoupili do našeho DS.**

Jelínek František,
Moravová Hana,
Fukačová Milena,
Hubínková Miroslava

Zpravodaj Hájek vychází
v nákladu 200 výtisků pro potřeby
obyvatel Domova seniorů Praha 4 Háje,
K Milíčovu 734 a je neprodejný.

Na vydání spolupracují:
Michaela Menoušková,
Zdeňka Probošťová,
Danuše Tučková,
Dagmar Zavadilová, ředitelka DS,
ve spolupráci s klienty DS.

DOMOV
PRO SENIORY
HÁJE

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

1. Jaká zvířata měl ve znaku Petr Vok (*1. 10. 1531)?
  - a) dva lvy
  - b) dva medvědy
  - c) dvě holubice
2. Která přezdívka nepatří herci Ladislavu Peškovi (*4. 10. 1906)?
  - a) Lála
  - b) Pešura
  - c) Pešánek
3. Jaké kvašení použil J. Groll u první várky plzeňského piva (5. 10. 1842)?
  - a) svrchní kvašení
  - b) střední kvašení
  - c) spodní kvašení
4. 6.10.1923 byly založeny Československé státní areolinie. Kam vedl první let?
  - a) Praha/Ruzyně – Bratislava/Vajnory
  - b) Praha/Kbely – Bratislava/Vajnory
  - c) Praha/Chuchle - Pardubice
5. Kde se narodil 7.10.1847 cestovatel MUDr. Emil Holub?
  - a) v Holičkách
  - b) v Holicích
  - c) v Holíně
6. Který pražský most byl zprovozněn 18.10.1933?
  - a) Jiráskův most
  - b) Palackého most
  - c) Čechův most
7. Po kom dostala Martina Navrátilová (*18.10.1956) příjmení?
  - a) po matce
  - b) po otci
  - c) po nevlastním otci
8. Na jakém koni vyhrál Josef Váňa (*20.10.1952) naposledy Velkou pardubickou?
  - a) Vronsky
  - b) Železník
  - c) Tiumen
9. Která z nemocnic byla pod názvem “Masarykovy domovy” otevřena 28.10.1928?
  - a) nemocnice na Bulovce
  - b) nemocnice pod Petřínem
  - c) Thomayerova nemocnice
10. Premiéra které Mozartovy opery se konala 29.10.1787 v Nosticově divadle?
  - a) Figarova svatba
  - b) Don Giovanni
  - c) Kouzelná flétna

Vážení čtenáři a luštitelé,
na otázky ze srpnového kvízu
odpovědělo 15 čtenářů.

Deset správných měli:

**Marie Černohorská,
Anna Legnerová,
Olga Štěpánová
a Přemysl Červenka**

Devět správných měli:

Jiří Podlešák a Danuše Hrubá

**Osm správných odpovědí
neměl nikdo.**

GRATULUJEME!

Nejvíce vás potrápily otázky
č. 2. a č. 4.

Důležitá informace: vyplněné kvízy je
nutné vhodit do schránky na oddělení A0
nejpozději do 20. v daném měsíci.
Později vhozené odpovědi už nemohou
být započítány a uvedeny v časopisu
Hájek, a to z důvodu uzávěrky a tisku
časopisu.

*Zde si můžete přečíst správné
odpovědi.*

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

1. b) U Halánků
2. b) Budulínek
3. a) Junák
4. b) v chrámu sv. Víta
5. b) na Chodsku
6. c) Sazka
7. c) 1922
8. a) Liblice
9. a) klisna Vision
10. b) 2012

Pondělí 13:00 RECEPCE DSH

MILÍČOVSKÝ LES

Za příznivého počasí se konají každé pondělí společné vycházky do Milíčovského lesa.

1.10. čtvrtek 10:00 ZAHRADA DSH

ZOOTERAPIE

Přijďte strávit příjemnou hodinu ve společnosti našich zvířecích kamarádů.

7.10. středa 10:00 SÁL

DŮVĚRNÍCI

Setkání zástupců obyvatel s vedením domova.

14.10. středa 14:00 SÁL

ČESKÉ EVERGREENY

*Dámský soubor **PRAGTET** působí na české hudební scéně od roku 2015. Interpretuje písně slavného českého písničkáře **Karla Hašlera**, hity **Jaroslava Ježka**, **Jiřího Šlitra** a **Jiřího Suchého**, staré české šlágry a slavné filmové melodie. Přijďte si zazpívat společně s kytaristkou a moderátorkou ČRo Janou Rychterovou a kontrabasistkou Evou Šašinkovou slavné české evergreeny.*

20.10. ÚTERÝ 14:00 SÁL

JAZZ ArnoSto Snoo & Band.

Přijďte si poslechnout dobrou muziku. Hrajeme Oldies, Rock'n'roll, Blues, Semafor a V+W+J.

22.10. čtvrtek 10:00 ERGOTERAPIE

BÁBOVKY

Oslava říjnových narozenin našich obyvatel.

27.10. úterý 10:00 SÁL

CIRKUS SENIOR

Přijďte si zkusit zažonglovat a užít si příjemnou hodinu s Adamem.

pořádá Domov pro seniory Háje

pořádá aktivizační úsek

pořádá Církev bratrská

DAROVANÉ PŘÁNÍ

Podařilo se splnit další přání, tentokrát paní Zichové – výlet do Ledče nad Sázavou.

DENDROLOGICKÁ ZAHRADA

Po roce jsme opět navštívili Dendrologickou zahradu. Tímto také děkujeme dobrovolníkům z organizace ADRA.

ZOOTERAPIE

Opět nás navštívili naši zvířecí kamarádi.

TÁBORÁK

25.8. jsme na zahradě zapálili táborák. Zazpívat přišel Jirka Helekal, opekli jsme si buřty a strávili krásné odpoledne.

V minulém vydání Hájku jsme nabídli „Menu štěstí“ a několik textů, které vznikly inspirovány touto nabídkou. Jak už to tak ale bývá, svobodné uvažování nás přivedlo i k dalším tématům.

Co zůstává

Měli jsme množství gramofonových desek s vynikajícími zpěváky, houslisty a pianisty. Vzpomínám, jak manžel ročnímu vnukovi přehrával několik písní Franze Schuberta v reprodukci zpěváka Petera Schreiera. V jedné emotivní písni bylo vidět na šíji a hrdle vnuka, jak prožívá celým tělem vnímanou hudbu. Chci citovat slova Enrica Carusa, častého partnera Emy Destinové v Metropolitní opeře v New Yorku, že „při zpěvu umělce má spolu rezonovat celé tělo“.

Jedním z mých vrcholných zážitků reprodukce bylo Impromptu Ges-dur Franze Schuberta v podání klavíristy Vladimíra Horowitze. Vladimír Horowitz, to byla pianistická legenda 20.století. Před poslechem vzácné nahrávky jsem ztlumila v pokoji světla, posadila se na zem na koberec a opřela o skříň. Seděla jsem se zavřenýma očima a poslouchala jediný oblouk legata obepínajícího celou skladbu. Měla jsem před sebou jakoby chrámovou klenbu spočívající na nosně znějícím tónu a posledním vnitřně proposlouchaném tónu. Vrchol stavby nebyl umístěn do jejího středu, ale poněkud dál od středu. Byl melodicky připravován, až zazněl ve své plnosti a slávě. Přála jsem si vždycky, aby tento vrcholný okamžik trval věčně. Po vrcholu melodie klesala do závěrečného legatového proudu končícím na závěrečném dokonale proposlouchaném jakoby nekončícím tónu. Toto výsostné pianistické umění bylo celoživotní inspirací při hledání klavírního legata onoho bel canta klavírní hry, kdy bytostně vnímáme přítomnost znění. Jsem šťastná, že jsem prostřednictvím této vzácné nahrávky byla přítomná vzájemnému setkání, splynutí dvou géníů. **L.Š.**

Pohled za nebeskou bránu

Já po hvězdách stoupala
až k nebeské bráně,
tam plno lidí bylo,
já koukla se za ně.
Ta brána se otevřela
a já jak Alenka v říši divů byla,
co všechno jsem tam uviděla.
Lidé tam na sebe se usmívali
a šťastní byli,
ať to byl černý nebo bílý.
Louky plné krásných květů,
na stromech ovoce sladce zrálo,
a všechno se usmívalo.
Bože, proč to také
na zemi nemůže být?
Proč jsou tu na sebe
lidé tak zlí? Proč?

M.V.

- 1) **Znovu plavat v moři** - ne, už se neudržím na nohou a dopadla bych jak moucha, když ji spláchnou do záchodu.
- 2) **Znovu řídit své auto** – ne, nikdy jsem auto nevlastnila, jen moped, a moje první jízda skončila ve škarpe s močůvkou. Další jízdy jsem před křižovatkou sesedla a vedla moped, abych nezpůsobila katastrofu.
- 3) **Znovu jít na rande se svou největší láskou** – ne, nebyla. Největší láskou jsou moje děti.
- 4) **Znovu porazit svého nepřítele** – ne. Již v bibli se říká „miluj svého bližního“.
- 5) **Znovu tančit na plese** – ne. Neumím tančit.
- 6) **Znovu hrát s kapelou** – ne. Na nic nehraju.
- 7) **Znovu letět letadlem** – ne. Letěla jsem třikrát a stačilo.
- 8) **Znovu být v Londýně, v Paříži, v Římě** – ne. V Londýně jsem byla, ve Francii a Itálii též, ale ne v hlavních městech, ale bylo to stejně pěkné a děkuji, vzpomínky jsou krásné.
- 9) **Znovu hrát před vyprodaným sálem** – ne. Nejsem herečka, přenechám to jim.
- 10) **Znovu letět do Ameriky** – ne. Nikdy jsem tam nebyla a příbuzní, co tam mám, letěli sem, bylo to pro ně levnější než pro nás.
- 11) **Znovu chytat ryby** – ne. Moc je nejím, a manžel byl rybář, tak jsem si jich užila dost, i výletů k vodě.
- 12) **Znovu brouzdat potokem** – ne. To je pro malé děti a ne pro starou bábu, která se sotva drží na nohou.
- 13) **Znovu šplhat po skalách** – ne. Stačí mi dva schody a mám dost.
- 14) **Znovu vyhrát důležitou soutěž** – tady jsem na vážkách. Důležitá by nemusela být, ale ještě bych se ráda zúčastnila nějaké soutěže v rámci domovů jako kdysi.
- 15) **Znovu číst oblíbenou knihu, vidět nezapomenutelný film, divadelní představení.** To by snad ještě šlo, s knihou je to horší, četla bych ji asi rok a moc by mi v hlavě nezůstalo. Obrazově je to se mnou lepší, něco si pamatuji.
- 16) **Znovu poslouchat milovanou hudbu** – ano. Poslouchám každý den, klasiku a nebo relax.
- 17) **Znovu překonat strach.** Překonávám strach stále, ne o sebe, ale o své bližní. Tato doba není pohodová pro nikoho.
- 18) **Znovu spát pod hvězdami** – ano, je to krása, zvláště za mlada, nyní někdy usnu v křesle na balkoně a je to také pěkné, když se probudíte a hvězdy blikají a měsíc se na vás culí.
- 19) **Znovu kosit trávu** – nevím. Nikdy mi to nešlo, ale rozhrabovat štráfky a pak obracet voňavou trávu a večer, když jsem uložila děti a sedla unavená na zápraží a pozorovala měsíc, jak vychází nad lesem, a cítila usušené seno a vůni lesa, tak to bylo pohádkové.
- 20) **Znovu cítit závrať z radosti** – tak to nevím. Teď cítím závrať každou chvíli, a mám co dělat, abych se neválela po zemi.
- 21) **Znovu se setkat s milovaným člověkem.** To již nejde, jsou již přes čtyřicet let mrtví, jsou to moji rodiče.
- 22) **Znovu zažít zázrak nečekaného** – zázraky se nedějí. Já teď už jen čekám na klidnou smrt, ale ještě chvíli ať počká. **M.V.**

Proč bych se chtěl, případně nechtěl znovu narodit.

Otázka znovuzrození tak nějak souvisí s nesmrtelností a ta může mít mnoho podob. Stěžejní otázka zní: Do jaké doby a do jaké rodiny se mám narodit? A co by bylo lepší, opakovaně se narodit, reinkarnovat, nebo si opakovaně prodlužovat život a žít věčně, nebo si v nekonečném cyklu jen opakovat své šťastné chvíle, znovu a znovu snad také do nekonečna. Sami vidíte, jak je to nesmyslné, nemohli bychom totiž prožít svůj život, a když už nechceme žít stejně jako dosud, můžeme od základu změnit svůj dosavadní život a pustit se do dalšího života s novou energií. Není podstatné, kolikrát za život se to stane, podstatné je nelitovat, uvolnit se a znova začít. Jako nádech a výdech. To je ovšem někdy, díky naší predestinaci, téměř neřešitelný problém.

Pokud ovšem jde o to znovu narození, tak mne samotného neláká. Věřím totiž, že alespoň po dobu, kdy bude existovat lidstvo, má stopa přetrvává v mém rodu, tedy pokud nevymře, jako genetická informace předávaná dalším generacím až, jak se říká, do skonání světa. Může být, ovšem jen málo pravděpodobně, ještě jedna alternativa, že totiž s našim skolem se neztratí naše vědomí a bude existovat jako součást vesmíru.

Podle elitního fyzika Rogera Penrose (a jeho kolegy anesteziologa) naše vědomí neumírá. To jen z mozku mizí kamsi do vesmíru. Zkusme se nad tím zamyslet.

Lidský mozek má hmotnost mezi 1 300 až 1 400 gramy. Obsahuje až 100 miliard neuronů, mezi nimiž existuje snad až bilion (to je číslo tvořené jedničkou a patnácti nulami) synapsí, tedy spojení, sloužících k přenosu vzruchů. Věda vše zatím nedokázala zmapovat, a i kdyby, těžko tím vysvětlí, jak se tvoří naše nehmotné myšlenky. Existuje obrovské množství teorií, ale zatím žádná nezískala všeobecnou podporu. Není se čemu divit. Otázka, co to je lidské vědomí, je logicky pro lidské vědomí docela oříšek.

V současných teoriích o vědomí očividně cosi chybí. Australský filozof David Chalmers se domnívá, že vědomí může existovat mimo nám známou realitu. Jeden z největších problémů současné filosofie mysli je takzvaný "obtížný problém vědomí", což je pojem zavedený právě Davidem Chalmersem. Pokládá otázku, jak je možné, že konkrétní věci v nás vybudí určitý dojem – známe jejich vlastnosti, třeba barvu nebo zvuk, který vydávají, ale krom prostého konstatování, že je to barva modrá a hlas flétny, si uvědomujeme, že je to naše oblíbená tmavomodrá a tón jednočárkované „C“, jež si spojíme s písničkou, kterou nemůžeme vystát. David Chalmers si klade otázku, proč by mělo zpracování vizuální a akustické informace kognitivními systémy dát základ bohatému vnitřnímu životu. Je to snad kvantový klíč, který to umožní? Znamená to, že vědomí je jakýsi program, zapsaný kvantovými stavy vesmírných částic a může se zpětně materializovat v jiném mozku?

Známý oxfordský fyzik a matematik, kromě jiného učitel a spolupracovník Stephena Hawkinga, sir Roger Penrose, hledá vysvětlení s odvážnou a za současného stavu lidského bádání vyloženě provokativní teorií. Říká, že potřebujeme zásadní revoluci v našem chápání fyzického světa, abychom se dopracovali k pochopení vědomí. Je to ale možné jen, když se při studiu vědomí jej pokusíme pochopit pomocí kvantové mechaniky. To zatím však většina neurobiologů a dalších vědců odmítá. Dokonce nedávno zesnulý Stephen Hawking tuto myšlenku odmítl s tím, že má strach, když teoretičtí fyzici začnou mluvit o vědomí. „Penroseovy argumenty mi připadají, jako že když je vědomí tajemství a kvantová mechanika ve spojení s teorií relativity jsou dalším tajemstvím, tak musí být příbuzné.“

Lidské vědomí jako program možná nepřestává fungovat ani po naší smrti. Kvantová informace z něho nebude zničena, jen se rozplyne do vesmíru jako celku. Fyzik Penrose si však našel zajímavého spojence ze zcela jiného vědního oboru. Je jím anesteziolog Stuart Hameroff z Arizonské univerzity v Tusconu. Roger Penrose v odkazu na Gödelovy věty o neúplnosti (zjednodušeně – určité závěry z matematiky jsou pravdivé, ale nemohou být prokázány) uvádí, že jestli je lidská mysl chápá, tak nemůže fungovat jako počítač podle teorie počítačů z druhé poloviny minulého století, formulované např. Turingem.

Být nesmrtelný díky nesmrtelnosti vědomí koketuje s velmi vysokou matematikou, a s tím nechci mít nic společného, a proto si nechci zahrávat s nesmrtelností v žádné z jejích možných podob a pokorně budu si užívat svůj zcela prostý lidský osud.

Jiří Podlešák

Drazí přátelé,

položme si důležitou otázku: Proč nás církev vybízí, abychom znovu a znovu naslouchali slovu Božímu. Vy to dobře víte: potřebujeme stále naslouchat slovu Božímu, abychom upevňovali svou víru. Vždyť většina lidských potíží s uznáním Boha není důsledkem toho, že bychom se chtěli za každou cenu stavět proti Bohu, ale že naše víra je slabá, že někteří z nás mají mylné představy o Bohu a jeho lásce k nám lidem. Jak často lidé se pídí po něčem mimořádném, po zázracích, zjeveních, po něčem super. A přitom je to tak prosté: Bůh je nekonečná Láska. A tuto Lásku je potřeba pochopit, přijmout do svého pozemského života. A této Lásce plně důvěřovat v každém momentu, i kdyby ta situace byla náročná, lidsky neřešitelná...V každé trampotě místo planého nařikání, stěžování, fňukání a sebelitování vzbud' v sobě velikou důvěru v Boha: Bože, vím, že tam, kde končí lidské možnosti, začíná silové pole pro tvé působení. Já si s tímto nevím rady: předávám to tobě, nechávám to tvé prozřetelnosti. Ani ti nebudu poroučet, jak to má dopadnout. Já ti důvěřuji, chci ve všem žít podle tvé vůle. O krásné letní sobotě přilezla na okraj asfaltové silnice chlupatá housenka. Chvilku se rozhlížela a potom se pustila přímo napříč silnicí. Šel tudy člověk. Maličko, a byl by ji zašlápl. Oba se zastavili, ale housenka se brzo dala znovu do pohybu. Člověk nad ní stál a uvažoval: „To je hotová sebevražda, lézt takovým pomalým tempem přes silnici. Kolik aut tu přejede, kolik lidí přejde, než bys přelezla. Ta naděje na přežití je nepatrná. Zůstaň si pěkně na té straně silnice, kde ses narodila.“ Člověk obrátil větvičkou housenku od silnice a šel dál. - „Na světě to mají dobré jen ti silní“, říkal si. Těm slabým se vždycky vede zle, ať jsou to chlupaté housenky nebo lidé. Silný se prosadí všude. Je to tak už mezi dětmi, při hraní. Je to tak mezi dospělými při práci. Silní a mocní všude vynikají, malé a slabé sotva kdo vidí. Tak rozvažoval ten člověk na procházce. Ještě když se vracel z procházky, vzpomněl si na housenku. A víte, kde ji našel? Na druhé straně silnice, jak si klidně pochutnává na jakési bylině, která pro ni zřejmě byla ta pravá. „Dokázala to,“ říká si člověk. „Čím to je, že někdy slabý dokáže velké věci?“ - Pánu Ježíši se jeho krajané také divili: „Takový tesař z vesnice - kde se to v něm vzalo?“ - Něco podobného zažil apoštol Pavel. V korintské křesťanské obci se někteří křesťané začali nad Pavla vyvyšovat, oni jsou víc než on, oni jsou větší, protože mají zvláštní charismatické dary. Proto jsou lepší křesťané. Pavel na to nejdřív odpovídá, že měl také charismatické dary. Ale potom zjistil, že to všechno moc neznamená. Nejde o to, kdo je větší. I slabý udělá veliké věci, když svou slabost přenechá Kristu a jedná v důvěře v Boha. Tady jsme u otázky, která je důležitá pro každého z nás. V čem je síla pro nás, malé a slabé? Bylo by to na světě smutné, kdyby opravdu platilo, že významní jsou jen ti mocní a silní, my slabí, že jsme bezvýznamní. Není to tak, říká svatý Pavel: Naše slabost nám může být i užitečná - chrání nás od pýchy. Naše slabost není překážkou, abychom žili bohatý a užitečný život plný dobra a lásky. Pavel, aby dokázal, že to není jen pouhé mluvení, ale jeho osobní životní zkušenost, svěřuje se se svými soukromými starostmi. Byl vážně nemocen. Měl obavu, že v takovém stavu už nebude moci pro království Boží nic dělat. A tak prosil Boha, aby mu vrátil zdraví. Ale uslyšel Boží odpověď: „Právě v tvé slabosti se ukáže má síla.“ Takhle věta by měla být napsána na stěnách nemocnic: „V tvé slabosti se má ukázat Boží síla.“ Tuhle větu bychom si měli my všichni, kteří často trpíme, vepsat hluboko do paměti: V tvé slabosti se má ukazovat Boží síla.

Váš jáhen Pavel Urban

ŘECKÉ OSTROVY - 10. díl

Malebný řecký ostrov Halki (Chalki) je nejmenším dodekanéským obydleným ostrovem. Leží zhruba 9 km od západního břehu ostrova Rhodos. Maličký ostrov vyniká především svojí krásnou, tradiční architekturou a poklidnou atmosférou. Najdete tu dokonce pravoslavný kostel a skvělou domácí pekárnu. Celoročně tu bydlí zhruba tři sta obyvatel. Všichni žijí v jediném obydleném městě na ostrově, které je zároveň hlavním městem Halki.

Hlavní město Nimporio je malebná vesnička, která se rozprostírá kolem přístavu na východní straně ostrova Halki. Připlouvající návštěvníky upoutá již na první pohled svojí velmi příjemnou architekturou. Ve vnitrozemí ostrova se nachází ještě opuštěná vesnička Chorio se středověkým hradem. Příjmy města plynou z cestovního ruchu, ale dlouhou tradici má mezi místními také rybolov. Hlavním problémem ostrova Halki je nedostatek pitné vody, protože se tu nenachází žádný přírodní zdroj. Pitná voda je proto přivážena z ostrova Rhodos a obyvatelé Halki také do velkých rezervoárů zachytávají dešťovou vodu.

Zdroj: wikipedia

9.10.1410 byl dokončen **Staroměstský orloj**, respektive v listině z 9. října 1410 je o orloji první písemná zmínka. Staroměstský orloj je patrně nejlépe zachovaný středověký orloj vůbec. Je to třetí nejstarší orloj na světě a současně nejstarší stále fungující.

31.10.1790 francouzský vzduchoplavec **J. P. Blanchard** uskutečnil v Královské oboře **první let balónem s lidskou posádkou v Praze**. Jean-Pierre Blanchard byl francouzský průkopník balonové vzduchoplavby. Historicky první let v Praze uskutečnil 31. října 1790 a jeho společníkem v gondole byl hrabě Jáchym Šternberk. Start byl v Královské oboře (dnešní Stromovka) a přistání v Bubenči, výška letu cca 1700 metrů a trvání letu jedna hodina. Druhý let nad Prahou podnikl 11. září roku 1791 u příležitosti korunovace císaře Leopolda II. českým králem.

17.10.1910 – Tiskařské družstvo Národně sociální strany se přejmenovalo na nakladatelství **Melantrich**, svého času nejvýznamnější polygrafický podnik ve střední Evropě. V období první republiky zde vycházela řada novin a časopisů i množství knižních publikací, včetně děl nejvýznamnějších autorů české i světové beletrie, naučná literatura, sebrané spisy významných osobností, soudobá poezie, životopisné knihy i knihy historické. Melantrich fungoval i v období nacistické okupace. Po komunistickém převratu nezanikl, ale jeho činnost byla výrazně okleštěna. Po roce 1989 se pouze obtížně adaptoval na podmínky tržního hospodářství a v roce 1999 zanikl.

5.10.1920 byl ustanoven umělecký svaz **Devětsil**, který sdružoval levicové básníky, spisovatele, malíře, architekty, divadelníky a teoretiky, prvním předsedou byl Vladislav Vančura. Ve společenském a uměleckém kvasu po konci 1. světové války a po vzniku samostatného Československa vznikala různá uskupení a spolky. Svaz moderní kultury Devětsil bylo seskupení českých avantgardních umělců, literátů a výtvarníků. Poměrně rychle se zakladatelská skupina, v níž kromě Vančury byli např. Karel Teige, Adolf Hoffmeister, Jaroslav Seifert, Alois Wachsman, Artuš Černík, rozšířila a k Devětsilu se hlásily generačně spřízněné osobnosti ze sféry divadla, hudby, výtvarného umění, i fotografové a filmaři. Jednou z vůdčích osobností byl Vítězslav Nezval. K Devětsilu patřili E.F. Burian, Toyen, Josef Šíma, čestnými členy byli např. Charlie Chaplin nebo Douglas Fairbanks. Osvětové přednášky pro veřejnost, výstavní a publikační činnost a práce jeho jednotlivých členů zásadně přispěly k formování umělecké scény 1. republiky a k věhlasu, který si v meziválečném období čeští básníci, výtvarníci, hudebníci i teoretikové vydobyli v celoevropském kontextu.

12.10.1945 – **Loutkové Divadlo Spejbla a Hurvínka**, založeno v Plzni v roce 1930 Josefem Skupou, trvale přesídlilo z Plzně do Prahy.

24.10.1945 prezident Beneš znárodňuje doly a těžký průmysl. Dekret prezidenta Beneše potvrdil závodní rady, které se stávají nástrojem komunistů. **27.10.1945** vyšel poslední z 98 **Benešových dekretů**, souboru prezidentských dekretů vydaných za 2. světové války a v prvních poválečných měsících, podepsaných prezidentem Benešem.

6.10.1950 začal vykonstruovaný politický proces s hokejovými mistry světa, po kterém jedenáct šampiónů z roku 1949 skončilo za mřížemi.

27.10.1975 **V Mostě byl úspěšně přesunut kostel Nanebevzetí Panny Marie** o 840 metrů. Stavba o hmotnosti 11 000 tun byla převážena pomocí obrovské soustavy kolejí a válců 646 hodin. Podařilo se tak zachránit gotickou památku před zničením - na místě, kde kostel stál, se už v dalším roce těžilo uhlí.

3.10.1990 **Znovusjednocení Německa**: Německá demokratická republika přestala existovat a stala se součástí Spolkové republiky Německo a tím i Evropského společenství. Německé znovusjednocení bylo vyvrcholením dlouhodobých snah západoněmeckých politiků a veřejnosti o překonání poválečného uspořádání Německa. Velkou měrou k němu přispěly také politické změny v NDR samotné a vývoj v Sovětském svazu a ostatních státech tzv. komunistického bloku. Znamenalo definitivní konec rozdělení Německa a znovuoobnovení německé jednoty, ovšem v hranicích, které byly stanoveny vítěznými mocnostmi druhé světové války.

Zdroj: wikipedia

Bezlepkové mouky

Kdo se vyhýbá lepku, může do jídelníčku zařadit výrobky z těch druhů mouky, které ho neobsahují. V současnosti jich je na trhu dostatek.

Pohanková mouka

Mouka z pohanky obsahuje hodně vitamínu B, fosforu, vápníku, železa a rutinu, což oceníte při prevenci cévních onemocnění. Je v ní icholin, který podporuje regeneraci jaterních buněk. Hodí se na přípravu lívanců, palačinek nebo omelet.

Jáhlová mouka

Mouka z oloupaného a namletého prosa neobsahuje lepek a je bohatá na draslík, hořčík, fosfor nebo vitaminy B. Hodí se na výrobu kaše, k zahušťování či pečení sušenek a placek. Pohanková krupice je vhodná také na knedlíky, lívance, do pudinků i moučníků.

Kukuřičná mouka

Jako náhrada za bílou mouku s lepkem se využívá asi nejčastěji. Lze ji využít při pečení chleba, placek, ale i na zahuštění omáček a polévek nebo k obalování masa.

Rýžová mouka

Její hlavní vlastností je pojivost, takže se skvěle hodí k zahušťování nebo do nepečených dezertů. Lze ji přidat i k jiné mouce – třeba kukuřičné nebo pohankové. Prodává se také v instantní variantě, která je velmi vhodná do kaší a dobře a rychle zahustí polévky i omáčky.

Sójová mouka

Mouka ze sóje obsahuje velké množství bílkovin, vitaminy B1 a B3, lecitin, vápník a hořčík. Přidávejte ji k jiné mouce, protože samotná se velmi špatně zpracovává. Prodlužuje trvanlivost pečiva a hodí se i k zahušťování.

Čiroková mouka

Čirok je jednou z nejdéle pěstovaných přirozeně bezlepkových obilnin, který ale nahradila kukuřice. Z nutričního hlediska je čirok bohatý převážně na vlákninu, bílkoviny, vitaminy B a vápník, železo i draslík. Hodí se skvěle na přípravu chleba, muffinů nebo snídaňových kaší.

Kokosová mouka

Mouka z kokosové dužiny může nahradit pšenici, až budete dělat muffiny, palačinky nebo třené těsto – do receptu ale přidejte o vajíčko víc, aby se pečivo nedrolilo. Díky kokosové chuti není třeba tolik cukru, hodí se i k zahuštění omáček a polévek.

Další druhy mouky

Ve výčtu druhů mouk by se dalo ještě dlouze pokračovat. Na trhu najdete třeba hrachovou, kaštanovou, amarantovou, dýňovou, ale i banánovou nebo jablečnou. Budete-li chtít experimentovat a zkoušet různé chutě, máte rozhodně z čeho vybírat.

Zdroj: www.prozeny.cz

Stravovací komise

Dne 10.9. proběhla stravovací komise. Přáli byste si místo vepřových jater drůbeží, vepřová jsou na vás moc tvrdá. Kuchyně se velmi zlepšila a jste spokojeni.

Mexiko

Mexiko, plným názvem Spojené státy mexické, je federativní republika na americkém kontinentě. Geograficky se nachází většinou území v Severní Americe, geopoliticky bývá ale často řazeno mezi státy Střední Ameriky. Na severu hraničí se Spojenými státy, na jihu s Guatemalou a Belize.

Ze západu jsou břehy Mexika omývány Tichým oceánem, východní pobřeží je tvořeno Mexickým zálivem a na jihovýchodě Karibským mořem. Mexiko má rozlohu 1 972 550 kilometrů čtverečních a přibližně 128 milionů obyvatel, což z něj činí 13. největší zemi na světě podle rozlohy a 10. nejlidnatější stát planety. Jde rovněž o největší španělsky mluvící zemi světa. Je to federace skládající se z 31 států a samostatné jednotky Ciudad de México, hlavního a také největšího města. Mezi další významná města patří Guadalajara, Monterrey, Puebla, Toluca, Tijuana, Ciudad Juárez a León.

Dějiny Mexika jsou velmi starobylé, rozvinuté civilizace se zde nacházely již tisíce let před naším letopočtem. K nejslavnějším patří civilizace mayská a aztécká. V 16. století proběhla španělská kolonizace. Mexiko se stalo nezávislým státem po úspěšné mexické válce za nezávislost v roce 1821. Brzy následovaly velké územní ztráty na úkor Spojených států amerických na severu Mexika, ovšem tyto oblasti byly obydleny jen velmi řídko, centrum země se vždy nacházelo na jihu.

Dalším politickým přerývem byly reformy, které poskytovaly ochranu domorodým komunitám a omezovaly moc armády a církve, a které byly zakotveny v ústavě z roku 1857. Ty vyvolaly francouzskou intervenci. Cizí nadvláda byla odvržena v roce 1867. Deset let poté moc na tři dekády uzmul diktátor Porfirio Díaz. Toho svrhla mexická revoluce v roce 1910, jež je dodnes základním pilířem mexické národní identity. Revoluční peripetie nakonec vyústily v roce 1929 k vytvoření Institucionální revoluční strany, která Mexiko ovládala až do roku 2000.

V žebříčku indexu lidského rozvoje se Mexiko nachází až na 76. místě na světě, což vede k tomu, že je na něj často pohlíženo jako na rozvojovou zemi, nicméně jde o 15. největší ekonomiku na světě podle nominálního HDP a 11. největší podle HDP v paritě kupní síly. Mexiko bývá tudíž označováno za regionální velmoc, nebo dokonce potenciální velmoc světovou.

Zdroj: wikipedia

Rozloučili jsme se: Hoferková Anděla

František Gellner:

Miltiades, vítěz marathonský

Antický námět v moderním zpracování, 1912

Všem našim čtenářům, kteří nemají snad po ruce naučného slovníku a jimž nebylo popřáno po dlouhá léta tlačit školní lavici, jakož i těm, co si ze svých gymnazijních studií pamatují ještě méně než já, na vědomost dávám, že Miltiades byl athénský vojevůdce a porazil Peršany v slavné bitvě na poli marathonském r. 490 před Kristem a odvrátil tím jistou záhubu, hrozící jeho vlasti. Jak se jmenovala jeho žena nevím, marně jsem v pramenech – naučném slovníku – po ní pátral. Nazývám ji Klió, čímž jí zajisté méně ukřivdím, než kdybych jí dal jiné mně známé ženské jméno řecké, Xantipa. Leckomu se bude zdát, že náš hrdina slovem vítěz v mém moderním zpracování není dobře charakterizován. Nevěděl jsem však, jak bych jinak jeho osobu určil, aby se s jinými téhož jména, o nichž jsem se ve svrchu zmíněném pramenu dočetl, nepletla.

(Jevištěm je komnata v domě Miltiadově v Athénách. Oknem v pozadí lze vidět vinice a dále moře. Miltiades stojí u okna, jeho žena sedí u stolu a chová na kolenou malou dcerku.)

Miltiades: Jak nádherný to večer! Pohled, drahá Klió, jak zapadající slunce nachem a zlatem zbarvuje hladinu mořskou. Dovedeš si představit, že bychom kdy mohli opustit všechnu tuto krásu a vydati svou vlast napospas nepříteli?

Neznám většího blaha než trávit takovýto vlažný a sladký večer v rodinném kruhu. Vždycky to ovšem nejde. Je nutno hledět do budoucnosti a nezapomínati na nebezpečí, jež v sobě skrývá.

Klió: Miltiade!

Milt.: Přeješ si, drahá choti?

Klió: Chceš zase odejít, vid'? Předevčírem jsi také přišel až ráno!

Milt.: Ale co to mluvíš, miláčku?! Už jsem ti řekl, že jsem přišel před půlnocí. Lehl jsem si v předsíni na pohovku, abych tě nevzbudil. Pamatuješ se přece, jak jsi si stěžovala předešlý týden, že procitneš, jakmile vstoupím v noci do ložnice, a nemůžeš již do rána usnout.

Klió: To je pravda, ale předevčírem jsem taky nemohla usnout. Čekala jsem na tebe až do půlnoci a potom jsem se až do rána třásla strachem, že se ti něco stalo.

Milt.: Jak ti mám vyhovět?

Klió: To je vskutku těžká věc, když jsou ti tvoji čistí přátelé milejší než já a rodina.

Milt.: Bože svatý, jsou tohle řeči! Kousek uznání bys měla mít! Je ti zajisté známo, že perský král Darius stále ohrožuje naši obec, naši samostatnost, životy naše a našich milých. Náležím mezi nejpřednější občany athénské, mezi osvědčené bojovníky tohoto státu, můj hlas a můj rozum rozhodují při poradách. Jakkak mohu se vzdalovati vší veřejné činnosti?

Klió: Proto jsem si tě nevzala, abys byl stále mimo dům.

Milt.: Nepochopuji, že ti dělá radost neustále věci tak přehánět. Všechn svůj volný čas ti věnuji.

Klió: Ba všechn, který ti zbude po tvých ostatních povinnostech. Co dělat, dávno již cítím, že mě zanedbáváš. Snad se někdo najde, kdo by mi obětoval nějakou hodinu denně.

Milt.: Takhle nemluv! - Podívej se, pročpak mě pořád zlobíš? Ke všem dáblům, stojí ti těch několik schůzí za to?

Pokračování na straně 15

Klió: Kdyby to byly jen schůze! A dlouho-li tomu, co jsi odejel na čtrnáct dní do Olympie a tam jsi se zúčastnil závodů v běhu a v metání oštěpem? Ženatý člověk!

Milt.: Snad mi nechceš ještě vyčítat, že dbám, aby moje tělo neztratilo svou pružnost, že pečuji o své zdraví?

Klió: To je pěkná péče! Uhřeješ se, nastydneš – jak dlouho jsi pak chraptěl, co? A zapřísahala jsem tě, abys si vzal aspoň teplé spodní prádlo! Ale kde! Co řeknu, to jako by ani nestálo za úvahu. Moje slova máš tak málo ve vážnosti jako mou osobu vůbec. Pravda, copak ti na tom záleží, když dostaneš zápal plic? Až tady zbudu sama, vdova se čtyřmi dětmi, copak si počnu? Tvůj přítel Menander se bude starat o tvou rodinu, ne?

Milt.: O Menandrovi máš nejméně příčin mluvit. Víš dobře, že jsem se s ním rozešel, poněvadž jeho služka tebe nezdravila.

Klió: Naposled budeš chtít tvrdit, že jsem tě rozeštvala se všemi tvými známými? Myslíš, že když lidé jsou neuctiví vůči mně, tebe se to nijak netýká? Ne, Miltiade, každý soudný člověk, který se doví, v jakém opovržení jsem u všech spoluobčanů, řekne jen: Jaký je to muž, tenhle Miltiades, když se poslední služka takto chová vůči jeho ženě!

Milt.: Nač bychom se hádali! Sbohem!

Klió: *(dá se do pláče)*

Milt.: *(uhodí do stolu)*: Tak dobrá, zůstanu doma, aby se stalo po tvém. *(Sedne si do lenošky a čte noviny. Za chvíli je odloží, vezme dýmku, nacpe si a kouří.)*

Klió: *(kašle)*: Podívej se, jak už vypadají záclony.

Milt.: Co ti ještě všechno není na mně vhod? Aby se dělo po tvé vůli, zanedbávám veřejné záležitosti, do hospody nejdu, doma zůstanu a ani zakouřit si nesmím?

Klió: Já vím, pořád ti křivdím. Jdi si postěžovat ke svým dobrým přátelům, jakou to máš zlou ženu, která chce, abys byl u ní! Copak mám něco proti tomu, když si pošleš pro půllitr piva? Ale kdybys věděl, co to je, když se ráno uklízí a všude je samý popel, tak bys se na mne vždycky tak neutrhoval.

Milt.: Nesmíš se diviti, drahousku, když jsem nyní někdy trochu podrážděný. Perský král Darius...

Klió: Co máš stále s tím Dariem? Co se o něj staráš? Stará se on o tebe?

Milt.: Ale miláčku, ty nevíš, v jakém právě jsme nebezpečí, že nás přepadne se svým vojskem!

Klió: Však nás nesní. A vůbec, kdybys raději měl oči pro svou ženu, která musí čtyři roky chodit v jednom klobouku. Ale to je ti jedno.

Milt.: Koupil jsem ti přece na jaře klobouk.

Klió: No, a mám už jiný? Čtyři roky mě v něm necháš chodit. A na to taky nemyslíš, abychom jeli letos někam na venek. Děti by to potřebovaly nutně a já taky. Jsem tak nervózní, že probdím celé noci.

Milt.: Ale máti, vždyť spíš jak zabitá!

Klió: Já? Ty spíš! A pročpak bys taky dobře nespal? Žena se trápí, stará se, schází vůčihledě, pánovi je při tom dobře.

Milt.: Kdybys věděla, ženo, jak často nyní převaluji se na svém loži ze strany na stranu, trápen starostmi o obec a o osud vás všech. Král Darius...

Klió: Ty mě utrápíš s tvým Dariem! Mně se zdá, že chceš jen zamluvit naši letošní cestu. Pochopuji ovšem, že se ti nechce odtud a že nechceš opustit svou čistou společnost.

Milt.: Klió, jakpak mohu nyní, kdy král Darius...

Klió: Tak si tu zůstaň! Ale jak přijde tvoje rodina k tomu, aby zde civěla s tebou? Ovšem, na nás musíš ušetřit, co vydáš na jiné straně. Ty se bavíš, a zdali já mám taky nějaké příjemnosti na světě, na tom ti nesejde.

Milt.: Zabraňuji ti snad, abys se bavila s ženami tvého věku?

Klió: Ale kdy mám někam jít? Jen chůvě nemohu děti svěřit.

Milt.: Což o to, počkám ti doma, když budeš chtít.

Klió: Ach, já jsem vždycky říkala, že máš zlaté srdce! Sofroniska, žena Lamachova, tolikrát mě už zvala k sobě, a vždycky jsem byla nucena odmítnout. Dnes právě byla opět u mne celé dopoledne, považ, tři celé hodiny – proto bylo maso v poledne tvrdé a buchty připálené – a mluvila do mne, bych jistě večer přišla. Tak jí to udělám jednou k vůli. Ale nezapomeň, Miltiade, dát dětem včas večeři. Pro maličkou ti udělá služka krupicovou kaši a nakrmíš našeho drahouška. Vidíš, já už jsem docela přistrojena, ještě jen klobouk vezmu. Pá, drahoušku!

Milt.: To přestává všecko! Kvůli tobě zůstanu doma, teď ty jednoduše odejdeš, a já mám krmit a převínoval děti!

Klió: Nejsou tvoje jako moje?

Milt.: To předpokládám. Ale všecko má své meze. (*Udeří pěstí do stolu.*)

Klió (*se zarazí*): Věděla jsem, že mi i nejmenší radost zkazíš. (*Sedne ke stolu, složí hlavu do rukou a vzlyká. Je slyšet povyk kdesi za scénou. Dveře se rozlétnou a do nich vrazí posel.*)

Posel: Miltiade! Král Peršanů přistál v Atice! (*Přirazí za sebou dveře a zmizí. Miltiades a Klió se vzchopí.*)

Klió: Miltiade, co hodláš?

Milt. (*Vyndá ze skříně přilbu, nasadí si ji na hlavu a opásá se mečem.*): Sbohem, Klió!

Klió: Doma zůstaneš! Teď právě, když naši maličké vyrážejí zoubky, chceš nás opustit? Je to svědomí? (*Zastaví mu cestu.*)

Milt.: Nedělej hlouposti! Musím! Prosím tě proboha, vždyť je to do nebe volající nesmysl, co provádíš! Kdybych i nechtěl jít, přijdou pro mne četníci, budu postaven před válečný soud a okamžitě jako zběh zastřelen.

Klió: Ach bože! Ale zaříd' si všechno nějak chytře aspoň, jsi vojevůdce, můžeš pozorovat bitvu zpovzdálí. Netlač se do prvních řad!

Milt.: Sbohem! (*Obejmou se.*)

Klió: A vrať se! Raději bez štítu, než aby tě přinesli na štítu!

Zpracováno podle vydání František Gellner - Povídky a satiry, Garamond, 2014

Z vlastních
řad

Vážení obyvatelé domova!

Členové literárního kroužku Vás zvou na návštěvu. Máme každou středu v 10:00 hodin v malé zasedačce – reminiscenční místnosti schůzku a probíráme vše možné. Napsali jsme již tři knihy. Zasedací místnost je velice krásná. Je zde krásný nábytek, stůl a židle. Také vzácné věci po bývalých obyvatelích. Jsou tu rádia, vázy, poháry, hodiny, upomínkové předměty.

Na pátek mají místnost zadanou Pátečníci, kteří zpívají při klavíru.

Také je v našem domově sportovní kroužek – v sále hokej a na B2 šipky. Každý den je dopoledne cvičení na jiném poschodí.

Takže výběr, kam se zařadit! A nemusíte být sami v pokoji.

Najdete si přátele a bude se Vám lépe žít!

František Kavalír

2.10.1925 se narodil **Alois Piňos**, (+2008). Alois Piňos byl český hudební skladatel, publicista, hudební organizátor a pedagog. Patří mezi zakladatele tzv. české „nové hudby“, která se prosadila v šedesátých letech 20. století, tehdy byl jedním z jejích nejvýraznějších představitelů. Byl spoluzakladatelem „Tvůrčí skupiny A“, orchestru pro novou hudbu „Studio autorů“, sdružení „Camerata Brno“, uměleckého sdružení „Q“, Společnosti elektroakustické hudby a členem „Ateliéru '90 Praha“, pražské Umělecké besedy a české sekce Mezinárodní společnosti pro soudobou hudbu. Pomáhal organizovat festivaly „Expozice experimentální hudby“ a „Expozice nové hudby“. Alois Piňos patřil k významným českým i evropským tvůrcům moderní hudby.

2.10.2015 zemřel herec **Lubomír Lipský** (* 1923). V roce 1945 byl jedním ze zakladatelů Divadla satiry. V letech 1950–1990 byl členem souboru Městských divadel pražských. Mezi jeho nejznámější televizní i filmové postavy patří děda Potůček z českého televizního seriálu Tři chlapi v chalupě. Dále rozhlasová a televizní postava pana Hlustvisiháka nebo postava cirkusového klauna Cibulky z českého filmu Šest medvědů s Cibulkou. Z divadelních rolí je nesmrtelná především jeho Charleyova teta v inscenaci Divadla ABC.

4.10.1910 se narodil spisovatel a dramatik **Adolf Branald** (+ 2008). Literární dráhu zahájil již před druhou světovou válkou řadou divadelních her pro ochotníky, které psal většinou se svým otcem. Jako prozaik debutoval roku 1947 románem Stříbrná paruka. Již v této kronice hereckého rodu se objevuje jeho hlavní tvůrčí metoda, propojení skoro reportážní faktografie s fabulovanými příběhy hrdinů, kteří chápou své povolání jako životní poslání. Řada jeho děl byla zfilmována. Připomeňme aspoň Lazaretní vlak, Dědeček automobil s ilustracemi Kamila Lhotáka, nebo Skříňku s líčidly. Podle jeho románu Vizita natočil Karel Kachyňa filmy Pozor, vizita! a Sestřičky.

6.10.1960 zemřel **Karel Absolon** (*1877). Profesor Absolon patří k velkým postavám evropské archeologie první poloviny 20. století. Do roku 1908 probádal a zdokumentoval většinu jeskyní severní části Moravského krasu. V roce 1909 objevil soubor Punkevních jeskyní a jejich propojení s Macochou. V roce 1925 našel tým Karla Absolona v horní části pravěkého naleziště mezi Dolními Věstonicemi a Pavlovem tzv. Věstonickou Venuši. Pro expozici výstavy Člověk a jeho rod, jež byla součástí Výstavy soudobé kultury v Československu v roce 1928, soustředil Karel Absolon mimořádné množství nálezů z nejranějších období lidských dějin.

7.10.1900 se narodil scenárista, režisér a spisovatel **Václav Krška** (+1969). K jeho nesmrtelným dílům patří Stříbrný vítr a Měsíc nad řekou natočené na motivy literárních předloh Fráni Šrámka. Byl označován přídomek básník českého filmu. Známé jsou i dva orientálně laděné pohádkové koprodukční snímky Labakan a Legenda o lásce.

17.10.1920 se narodil herec, režisér a recitátor **Rudolf Hrušínský** (+1994). Rudolf Hrušínský je pokračovatelem divadelnického rodu Červíčků a Budínských. On sám patří ke generaci herců, kteří herecké umění vnímali jako odpovědnou službu společnosti, a proto se zcela samozřejmě zařadil v 60. letech k protagonistům pražského jara. A proto také v prvních letech normalizace nesměl vyučovat na DAMU, režírovat ani filmovat v zahraničí. Rudolf Hrušínský po těchto zkušenostech podepsal antichartu a v roce 1988 se stal národním umělcem. Politicky se jedno volební období angažoval i po roce 89 jako poslanec Sněmovny lidu FS. Jeho umělecký život byl spojen s Divadlem Na Vinohradech a od roku 1960 s Národním divadlem. Rozmarné léto, Spalovač mrtvol, Skřivanci na niti, Adéla ještě nevečeřela, Postřižiny, Pozor, vizita!, Tajemství hradu v Karpatech, Slavnosti sněženek, Tři veteráni, - dlouho ještě by bylo možné pokračovat ve výčtu titulů, bez kterých si československý film od 60. let do konce 20. století nelze představit. Byl ztělesněním hereckého osudu v českých zemích. A kdo s ním mohl pracovat, vzpomíná na nesmírnou odpovědnost a radost, pokud ta práce dávala smysl. Letos by se dožil stovky.

Pokračování na straně 18

22.10.1990 zemřel malíř **Kamil Lhoták** (* 25.7.1912). Na přání matky vystudoval práva, ale jeho hrdiny byli Ernst, Arp, Giacometti, Klee, Miró, Filla, Šíma. Do začátku války vstřebával všechny impulsy avantgardy, v roce 1942 už patřil k zakladatelům Skupiny 42 spolu s Jiřím Kolářem, Františkem Grossem, Bohumírem Matalem a dalšími. Velkým impulsem byla spolupráce s Adolfem Branaltem – ilustrace knihy Dědeček automobil a následná spolupráce při natáčení stejnojmenného filmu považoval Lhoták za to nejlepší, co v životě udělal. I v 60. a 70. letech Lhoták tvořivě reagoval na nové impulsy výtvarného umění, zejména na op art. Obraz Poslední Meteor padá do moře je z roku 1990, dokončil ho krátce před smrtí. Kamil Lhoták měl smysl pro humor, na jeho laskavou, byť břitkou ironii vzpomínají všichni jeho přátelé.

26.10.1900 se narodil **Zdeněk Rykr**, malíř, grafik, sochař a reklamní návrhář (+ 1940). Zdeněk Rykr, manžel prozaičky a novinářky Milady Součkové, byl mužem snad všech výtvarných talentů. Byl scénografem Národního divadla, ilustroval knihy současných českých autorů, byl úspěšným reklamním kreslířem – dodnes si kupujeme čokoládovou tyčinku Kofila s Rykrovým původním obalem. Ve volné tvorbě se zabýval tvorbou asambláží a koláží, čímž předznamenal tvorbu 60. let. Byl silně ovlivňován surrealismem a inspirovat se nechal také orientální kaligrafií. Od 20. let působil i jako žurnalista, kvůli jeho ostrým kritikám nebyl ani u generace Devětsilu příliš oblíbený; uměleckého věhlasu se dočkal spíše v Evropě. V době okupace se obával zatčení a roku 1940 spáchal sebevraždu. Rykrův odkaz inspiruje dodnes, ale vrcholné dílo zřejmě nestihl vytvořit.

27.10.2000 zemřela herečka **Lída Baarová** (*7.9.1914). Lída Baarová byla od počátku 30. let vyhledávanou filmovou představitelkou sličných dívek a mladých žen. Kontroverzním tématem, které Baarovou provázelo až do její smrti, byl její milostný vztah s říšským ministrem propagandy Josephem Goebbelsem. V emigraci po roce 1948 účinkovala znovu v italských a také španělských filmech. Lída Baarová byla jednou z mála českých hereček, která obstála v těžké mezinárodní filmové konkurenci. V poválečné Itálii spolupracovala i s takovými velikány evropského filmu, jako byli Vittorio De Sica nebo Federico Fellini. Její životní příběh ztvárnil v roce 2016 Filip Renč ve filmu Lída Baarová.

31.10.1980 zemřel **Jan Werich** (*1905). Jan Werich byl český filmový a divadelní herec, dramatik a filmový scenárista a spisovatel, v autorské trojici s Jiřím Voskovcem a Jaroslavem Ježkem představitel meziválečné divadelní avantgardy. Proslavil se spolu s Jiřím Voskovcem jako spolutvůrce Osvobozeného divadla. Druhou světovou válku jako antifašista strávil v emigraci. Po válce se vrátil do Československa, kde v 60. letech získal titul národní umělec. Jiří Suchý k tomu uvádí Werichovu průpovídku „...jsem národní umělec, ale oni mě nenechají to národní umělectví provozovat.“ V prvních letech normalizace nesměl vystupovat v rozhlasu ani televizi, měl zákaz veřejně mluvit. Role bíle nalíčených klaunů, kteří provázeli předválečnou éru Osvobozeného divadla, stvořili Voskovec s Werichem už pro první společné představení, West Pocket Revui, v roce 1927. Následovaly další hry, mj. Sever proti Jihu, Hej rup, a Caesar a přeměna protiměšťácké scény na divadlo politické: Osel a stín, Kat a blázen, Rub a líc, a zákaz činnosti. Následovalo nejúspěšnější období divadla – Balada z hadrů, Nebe na zemi, Těžká Barbora, Svět za mřížemi, Pěst na oko. Werich, Voskovec i Ježek stihli před nacistickou okupací utéct do USA, odtud vysílali česky na Hlasu Ameriky protinacistické programy. Poválečná éra a rok 1948 oba přátele rozdělily, Werich se vrátil do Prahy, Voskovec se nakonec rozhodl pro svobodný svět. Další osudy Jana Wericha nebyly jednoduché, ale natočil řadu filmů, bez kterých by československá kinematografie vypadala jinak – nejen pohádku Císařův pekař – Pekařův císař, ale také například Jasného Až přijde kocour. Písničky Osvobozeného divadla ovlivnily Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra i další generace divadelníků i diváků. Pohádky Jana Wericha neztratily humor dodnes. A tak by se dalo pokračovat.

Zdroj: wikipedia, Seznam.cz

Knižní hlídka - Magnesia Litera 2020

Knihou roku 2020 se stala osmisetstránková biografie Jana Žižky od historika Petra Čorneje.

Titul **Jan Žižka: Život a doba husitského válečníka** vydalo nakladatelství Paseka. V rozsáhlé monografii zúročuje Petr Čornej své celoživotní bádání v oblasti dějin českého středověku. Zvláště poutavá jsou jeho líčení v pasážích, kde se může opřít o své předchozí výzkumy, jako je tomu v případě jeho důvěrné znalosti husitské Prahy. Jedinečný je rovněž autorův vhled do středověkého myšlení i analýza proměny struktury pozdně středověké společnosti či detailní průzkum mocenských vztahů. Kniha Jan Žižka zaujme i svou výtvarnou podobou a obrazovou složkou, jež podtrhuje autorovu snahu i schopnost vykročit mimo úzký okruh znalců a oslovit širší čtenářské publikum. Čornejova kniha získala kromě hlavního ocenění ještě **Literu za naučnou literaturu**.

Petr Čornej - Jan Žižka: Život a doba husitského válečníka, Paseka, Praha, 844 stran, 579 – 813,- Kč. Kniha roku a Litera za naučnou literaturu

V kategorii próza uspěl **Jiří Kratochvíl** s románem **Liška v dámu**, který je „poctou imaginaci, literatuře, hře slov a obrazů, přičemž nabízí i silný příběh o propojování a zároveň neslučitelnosti různých světů“. Autor přetváří k obrazu svému hned několik zdrojů inspirace: lišku, známou postavu bajek, pohádek i románů, Stalinovu posedlost bizarními vědeckými experimenty i jednu neslavnou kapitolu z českých dějin.

Jiří Kratochvíl: Liška v dámu. Druhé město, Brno, 2018, 200 stran, 159 – 269,- Kč. Litera za prózu
Moleskine Litera za poezii získal **Michal Wernisch alias Ewald Murrer** za sbírku **Noční četba**. Ewald Murrer vrací do hry skoro zapomenutý žánr básnické fantastické povídky. V Noční četbě se setkává imaginace a zájem o tajemno s groteskní, místy až naturalistickou hyperbolou. Autor pokračuje v poetice melancholického a bizarního snění, kterým zaujal čtenáře už na počátku devadesátých let v knize Zapisník pana Pinkeho.

Ewald Murrer: Noční četba, Aula, Praha 2019, 326 stran, cca 288,- Kč. Litera za poezii

V kategorii Litera za nakladatelský počin uspělo nakladatelství **Práh** se zpracováním **Labyrintu světa a ráje srdce** od **J. A. Komenského**.

Literu za publicistiku získalo nakladatelství **Prostor** a redaktor **Aleš Palán** a jeho titul **Jako v nebi, jenže jinak**. Kniha se vrací k autorově oblíbené samotářské tematice, kterou představil už v úspěšném díle Raději zešilet v divočině.

Výpravu na dalekou Antarktidu letos zúročil výtvarník **David Böhm** v kategorii **Litera za knihu pro děti a mládež** titulem **A jako Antarktida** z dílny nakladatelství **Labyrint**. „Böhm nachystal svébytnou encyklopedii ticha, knižní procházku po bílém světadílu, který je sice neobydlený, ale důležitější pro globální klima víc, než by si jeden myslel. Je to chvíli komiks, chvíli deník, chvíli skicák, chvíli svérázná učebnice, chvíli koláž kreseb a fotografií,“ ocenila publikaci recenze na iDNES.cz.

David Böhm: A jako Antarktida, Labyrint, Praha 2019, 80 stran, cca 360 – 400,- Kč. Litera za knihu pro děti a mládež

Autorem nejlepšího překladu je **Ladislav Nagy** za práci na české verzi prvních tří svazků slavné pentalogie britského autora Edwarda St Aubyna s problematičtým protagonistou Patrickem Melrosem. V St Aubynovi najde čtenář vždy kromě příběhu něco navíc, nadsázku, vtip a v první řadě jazykové mistrovství, jaké se dnes už moc nevidí.

Edward St Aubyn: Patrick Melrose I, 432 stran, Argo, Praha 2019, cca 284,- Kč. Přeložil Ladislav Nagy - Litera za překlad

Kosmas Cenu čtenářů získala kniha od **Filipa Rožka Gump: Pes, který naučil lidi žít**.

Gump přináší syrový a autentický příběh z reálných zkušeností člověka, který se celý svůj život věnuje záchraně týraných psů, odhalování psích množíren a napravování křivd, kterých se lidé na psech dopouštějí. Kniha doplňuje krásné akvarelové ilustrace Weroniky Gray a fotografie lidí a psů, kterými se autor v příběhu Gumpa inspiroval. Režisér F.A.Brabec natočil podle knihy film, v němž hlavní role hrají psi. V lidských rolích se objeví mj. Bolek Polívka, Karel Roden nebo Jana Plodková.

Filip Rožek: Gump: Pes, který naučil lidi žít, Kontrast, Praha 2019, 136 stran, 178 – 249,- Kč. Kosmas - Cena čtenářů.

Každé pondělí se konají vycházky do Milíčovského lesa. Odchod je vždy ve 13:00 od recepce DSH.

Schůzka důvěrníků s vedením domova se uskuteční **ve středu 7.10. 2020 od 10:00 v sále.**

VOLBY 2020

V Praze 11 se volby do Senátu nekonají. Termíny voleb do Senátu v roce 2020 se týkají pouze jedné třetiny volebních obvodů. Volby v Praze budou pouze v Praze 1, v Praze 5 a v Praze 9. Pokud máte trvalé bydliště v těchto částech Prahy a máte o volby zájem, můžete volit ve svém volebním obvodu dle trvalého bydliště. V případě dotazů kontaktujte sociální oddělení.

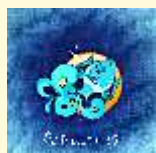

Říjen

Kozoroh - 22. 12. – 20. 1.

Bolestem hlavy předejdete dodržováním správného pitného režimu. Tekutiny odplaví z těla také přebytečný stres.

Vodnář - 21. 1. – 20. 2.

Chovejte se hezky ke své rodině. I oni mají své starosti. Nezadané jedince čeká v říjnu jedno příjemné překvapení.

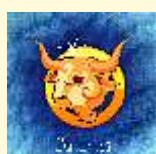
Ryby - 21. 2. – 20. 3.

Na pohodové atmosféře v rodině máte doslova lví podíl. Snažte se kolem sebe šířit dobrou náladu a laskavé slovo.

Beran - 21. 3. – 20. 4.

Sil a energie máte na rozdávání. Navíc vás neopouští ani dobrá nálada. Co víc si přát, milí berani? Snažte se to udržet.

Býk - 21. 4. – 21. 5.

Jste ozdobou každé společnosti, kam se dnes vydáte. Ať už vyrazíte mezi přátele, nebo s partnerem, budíte pozornost.

Blíženci - 22. 5. – 21. 6.

Úžasné období v lásce stále pokračuje. Především nezadaní blízcenci najdou v říjnu odvahu na oslovení svého idolu.

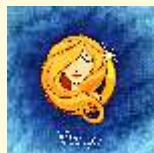
Rak - 22. 6. – 22. 7.

Někdo z blízkých vás inspiruje svým přístupem k životu. Díky němu získáte dnes jiný pohled na svůj rodinný život.

Lev - 23. 7. – 22. 8.

Vaše zdraví je závislé na pravidelném pohybu. Není třeba podávat výkony, stačí pobyt na čerstvém vzduchu.

Panna - 23. 8. – 22. 9.

Milostným a mezilidským vztahům nechte volný průběh a nic neřešte. Čekalo by vás rozčarování z chování druhých.

Váhy - 23. 9. – 23. 10.

Toužíte svůj čerstvý vztah posunout na další úroveň. Hvězdy s vámi mají ovšem zatím jiné úmysly. Netlačte na pílu.

Štír - 24. 10. – 22. 11.

Tvořivou energii v sobě nepotlačujte, naopak se snažte ji využít při zvelebování domova. Dekorace si můžete sami vyrobit.

Střelec - 23. 11. – 21. 12.

Přes všechno ostatní je váš zdravotní stav naštěstí více než skvělý. Prospívá vám lehký fyzický pohyb a sport.